

2013 m. kovo 12 d., antradienis

P7_TA(2013)0074

Lyčių stereotipų panaikinimas ES

2013 m. kovo 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl lyčių stereotipų panaikinimo ES (2012/2116(INI))

(2016/C 036/03)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Pekino deklaraciją ir veiksmų platformą, 1995 m. rugsėjo 15 d. priimtas Ketvirtojoje pasaulinėje konferencijoje moterų klausimais, taip pat į savo 2000 m. gegužės 18 d. rezoliuciją dėl tolesnių priemonių, susijusių su Pekino veiksmų platforma ⁽¹⁾, į 2005 m. kovo 10 d. rezoliuciją dėl tolesnių veiksmų po Ketvirtosios pasaulinės konferencijos moterų klausimais – veiksmų platforma (Pekinas + 10) ⁽²⁾ ir į 2010 m. vasario 25 d. rezoliuciją dėl tolesnių veiksmų, susijusių su Pekino veiksmų platforma (Pekinas + 15) ⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 1979 m. JT konvenciją dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnį, kuriame ypatingas dėmesys atkreipiamas į valstybėms narėms bendras vertybes, pvz., į pliuralizmą, nediskriminavimą, toleranciją, teisingumą, solidarumą, taip pat į lyčių lygybę,
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 19 straipsnį, kuriame minima kova su diskriminacija lyties pagrindu,
- atsižvelgdamas į 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/54/EB dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo (nauja redakcija) ⁽⁴⁾ ir į 2004 m. gruodžio 13 d. Tarybos direktyvą 2004/113/EB, įgyvendinančią vienodo požiūrio į moteris ir vyrus principą dėl galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis ir prekių tiekimo bei paslaugų teikimo ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2002 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/73/EB, kuria iš dalies keičiama Tarybos direktyva 76/207/EEB dėl vienodo požiūrio į vyrus ir moteris principo taikymo įsidarbinimo, profesinio mokymo, pareigų paaukštinimo ir darbo sąlygų atžvilgiu ⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 1998 m. gruodžio 2 d. vykusio Tarybos posėdžio išvadas, kuriose pažymėta, kad į metinį Pekino veiksmų platformos įgyvendinimo vertinimą bus įtraukti kiekybiniai ir kokybiniai rodikliai ir palyginimo kriterijai,
- atsižvelgdamas į bendrą ES ministrų, atsakingų už lyčių lygybės klausimus, pareiškimą, kuris 2005 m. vasario 4 d. paskelbtas atsižvelgiant į Pekino veiksmų platformos dešimtmečio peržiūrą ir kuriame ministrai, *inter alia*, dar kartą pareiškė, kad tvirtai remia visapusišką ir veiksmingą Pekino deklaracijos nuostatų ir veiksmų platformos įgyvendinimą ir yra įsipareigoję jį atlikti,
- atsižvelgdamas į 2005 m. birželio 2 ir 3 d. vykusią Tarybos posėdžių išvadas, kuriose valstybės narės ir Komisija raginamos stiprinti institucines lyčių lygybės skatinimo priemones ir sukurti Pekino veiksmų platformos įgyvendinimo vertinimo sistemą siekiant vystyti nuoseklesnę ir sistemingesnę pažangos stebėseną,
- atsižvelgdamas į 2011 m. kovo mėn. Europos Vadovų Tarybos patvirtintą Europos lyčių lygybės paktą (2011–2020 m.) ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ OL C 59, 2001 2 23, p. 258.

⁽²⁾ OL C 320 E, 2005 12 15, p. 247.

⁽³⁾ OL C 348 E, 2010 12 21, p. 11.

⁽⁴⁾ OL L 204, 2006 7 26, p. 23.

⁽⁵⁾ OL L 373, 2004 12 21, p. 37.

⁽⁶⁾ OL L 269, 2002 10 5, p. 15.

⁽⁷⁾ 2011 m. kovo 7 d. vykusio Tarybos posėdžio išvadų priedas.

2013 m. kovo 12 d., antradienis

- atsižvelgdamas į Komisijos 2010 m. rugsėjo 21 d. pateiktą „2010–2015 m. moterų ir vyrų lygybės strategiją“ ir į kartu pateiktą tarnybų darbinį dokumentą dėl šios strategijos įgyvendinimo veiksmų (COM(2010)0491, SEC(2010)1080),
 - atsižvelgdamas į savo 2008 m. rugsėjo 3 d. rezoliuciją dėl rinkodaros ir reklamos įtakos moterų ir vyrų lygybei ⁽¹⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2012 m. kovo 13 d. rezoliuciją dėl moterų ir vyrų lygybės Europos Sąjungoje ⁽²⁾,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto pranešimą (A7-0401/2012),
- A. kadangi SESV 8 straipsnyje nurodyta, kad vykdydama bet kokią veiklą Sąjunga siekia šalinti moterų ir vyrų nelygybės apraiškas ir skatinti jų lygybę;
- B. kadangi, nors daugelyje valstybių narių padaryta tam tikra pažanga, nemažai daliai moterų toliau tenka neproporcingai didelė dalis naštos auginant vaikus ir rūpinantis kitais išlaikytiniais; kadangi stereotipų gajumas trukdo moterims ir vyrams dalintis šeimos ir buities pareigomis ir kadangi tai kliūtis lygybei darbo rinkoje užtikrinti;
- C. kadangi su stereotipais tebesusiduriama visais visuomenės lygmenimis ir visose amžiaus grupėse ir jie daro įtaką tam, kaip mes vieni kitus suvokiame vadovaudamiesi pernelyg supaprastintomis prielaidomis, grindžiamomis visuomenės sukonstruotomis normomis, praktika ir įsitikinimais, kurie dažnai būna kultūriniai, pagrįsti religinėmis nuostatomis ir jų skatinami, ir tai atspindi pamatinį jėgos santykį;
- D. kadangi turėtų būti užkirstas kelias visų tiesioginių ir netiesioginių formų diskriminacijai dėl lyties siekiant užtikrinti moterims teisę į vienodą požiūrį ir pakeisti kultūrinį suvokimą, kad moterys daugeliu atžvilgių pasyvios ar menkesnės būtybės negu vyrai;
- E. kadangi tradiciniai lyčių vaidmenys ir stereotipai toliau daro stiprią įtaką moterų ir vyrų vaidmenų paskirstymui namie, darbe ir visuomenėje apskritai, kai moteris vaizduojama kaip namų židinio kurstytoja ir vaikų prižiūrėtoja, o vyrai – kaip maitintojai ir gynėjai; kadangi esama tendencijos, kad lyčių stereotipai įamžina paveldėtų barjerų, su kuriomis susiduriama siekiant lyčių lygybės, *status quo* ir riboja moterų galimybes rinktis darbą ir asmeniškai tobulėti, trukdo joms įgyvendinti visą savo, kaip asmenybės ir ekonominio subjekto, potencialą ir todėl tai didelė kliūtis lyčių lygybei užtikrinti;
- F. kadangi lyčių vaidmenys formuojami ir priskiriami naudojantis įvairia socialine – pirmiausia žiniasklaidos ir švietimo – įtaka ir šie vaidmenys formuojami vaikystės ir paauglystės socializacijos etapais, todėl įtaka žmonėms daroma visą jų gyvenimą;
- G. kadangi kaimo vietovėse gyvenančios moterys patiria dar didesnę diskriminaciją ir dar dažniau susiduria su lyčių stereotipais negu miestietės ir kaimo vietovėse gyvenančių moterų užimtumo lygis gerokai mažesnis negu miestuose gyvenančių moterų;
- H. kadangi lyčių stereotipai dažnai susiję su kitais stereotipais, pvz., su stereotipais, dėl kurių diskriminuojama amžiaus, migranto statuso, lytinės orientacijos, negalios ir kt. pagrindais, ir todėl jie kur kas labiau veikia mišrios tapatybės moteris;
- I. kadangi smurtas prieš moteris yra žmogaus teisių pažeidimas, neigiamai veikiantis visus socialinius, kultūrinius ir ekonominius sluoksnius;

⁽¹⁾ OL C 295 E, 2009 12 4, p. 43.

⁽²⁾ Priimti tekstai P7_TA(2012)0069.

2013 m. kovo 12 d., antradienis

Žiniasklaida ir kultūra

- J. kadangi su diskriminacija dėl lyties toliau dažnai susiduriama žiniasklaidoje, komunikacijoje ir reklamoje ir taip lyčių stereotipai dar lengviau plinta, ypač vaizduojant moterį kaip sekso objektą siekiant skatinti pardavimą; kadangi, pvz., 27 proc. reklamose rodomų moterų yra darbuotojos arba specialistės, tačiau 60 proc. iš jų vaizduojamos atliekančios namų ruošos darbus arba prižiūrinčios vaikus; kadangi, nežiūrint į tai, reklama ir žiniasklaida taip pat gali būti galingas katalizatorius kovojant su stereotipais ir su lytimi susijusiais išankstiniais nusistatymais;
- K. kadangi labai ankstyvo amžiaus vaikai susiduria su lyčių stereotipais stebėdami pavyzdžius, kurie skatinami televizijos serialuose ir programose, diskusijose, žaidimuose, videožaidimuose ir reklamose, sužino apie juos iš mokomosios medžiagos arba švietimo programų ir matydami, koku požiūriu vadovaujamosi mokykloje, šeimoje ir visuomenėje – tai daro įtaką jų suvokimui, kaip turėtų elgtis vyrai ir moterys, ir tai paveikia jų likusį gyvenimą bei ateities siekius;
- L. kadangi dėl to, kaip kuriamas mergaičių įvaizdis viešojoje erdvėje, visuomenė jas mažiau gerbia ir taip skatinamas smurtas prieš mergaites; kadangi, nors žiniasklaida gali atlikti teigiamą šviečiamąjį vaidmenį, joje – įskaitant reklamas ir vaikams skirtas programas – plačiai paplitęs vaikiškos mergaitės stereotipas ir dėl to dažnai susiduriama su tradicinio požiūrio ir elgesio stiprinimo tendencija;
- M. kadangi vis dažniau pastebima tendencija – iš dalies komerciniais tikslais – rodyti provokuojamai apsirengusias moteris gundomomis pozomis televizijos programose, kompiuteriniuose žaidimuose ir muzikiniuose vaizdo klipuose ir taip toliau prisidedama prie lyčių stereotipų stiprinimo; kadangi jaunimui skirtų dainų tekstų turinys seksualiniu požiūriu dviprasmiškas ir taip dažnai skatinamas smurtas prieš moteris ir mergaites;
- N. kadangi merginas ir vaikus labiausiai veikia naujas pornografijos kultūrinis statusas; kadangi vadinamasis pornografijos integravimas, t. y. šiuo metu vykstantis kultūrinis procesas, kurio metu pornografija prasprūsta į mūsų kasdienį gyvenimą kaip visuomet visuotinai priimtinas, dažnai idealizuojamas kultūros aspektas, itin aiškiai atsiskleidžia jaunimo kultūroje – nuo paaugliams skirtų televizijos laidų ir gyvenimo būdo žurnalų iki jaunimui skirtų muzikos vaizdo klipų ir reklamų;

Švietimas ir mokymas

- O. kadangi svarbiausias veiksnys, darantis įtaką lyčių skirtumams ir, atitinkamai, pasirinktims bei galimybei naudotis teisėmis, yra galimybė įgyti formalųjį pradinį, vidurinį ir aukštąjį išsilavinimą, taip pat mergaičių ir berniukų mokymo programų turinys; kadangi, nors apskritai gali atrodyti, kad galimybės mergaitėms ir berniukams įgyti išsilavinimą užtikrinimas ES ne toks problemiškas, kaip kitose pasaulio šalyse, turėtų būti pažymėta, kad prieiga prie švietimo sistemų ir kitų galimybių, taip pat sąlygos jomis visapusiškai pasinaudoti mergaitėms ir berniukams užtikrinamos nevienodai; kadangi kai kuriose šalyse daug problemų tebekelia pirmiausia mažumų grupėms priklausančių mergaičių, pvz., romų bendruomenės mergaičių, migrančių mergaičių, prieglobsčio prašytojų, pabėgėlių ir neįgalų mergaičių galimybės;
- P. kadangi lygybės samprata gali būti diegiama jau labai ankstyvo amžiaus vaikams, o auklėjimas pripažįstant lygybę gali juos išmokyti kovoti su lyčių stereotipais;
- Q. kadangi nelygybei išlikti padeda tebegyvuojantys stereotipai, susiję su moterims prieinamomis išsilavinimo ir profesinėmis galimybėmis; kadangi lyčių stereotipai toliau perduodami per švietimą ir mokymą, nes moterys ir vyrai dažnai renkasi tradicinį lavinimosi ir mokymosi kelią, o dėl to labai paveikiama darbo rinka, ribojamos karjeros įvairinimo galimybės ir moterys dažnai įgyja mažiau vertinamas ir menkiau apmokamas profesijas;
- R. kadangi ugdant berniukus ir mergaites jie iki šiol neraginami vienodai domėtis visais – ypač moksliniais ir techniniais – dalykais;
- S. kadangi, nors daugelis Europos šalių įtraukia lyčių aspektą į savo vykdomą profesinio orientavimo veiklą, paprastai tai skirta merginoms paskatinti rinktis karjerą technologijų ar mokslo srityje, o vaikams skirtų iniciatyvų, kuriomis jie būtų skatinami rinktis karjerą švietimo, sveikatos priežiūros ar humanitarinių mokslų srityse, nesama;

2013 m. kovo 12 d., antradienis

Darbo rinka

- T. kadangi lyčių stereotipų poveikis švietimui ir mokymui daro didelę įtaką darbo rinkai, kur moterys iki šiol susiduria su horizontaliai ir vertikalioji segregacija, ir kadangi taip prisidedama prie to, kad kai kurie sektoriai iki šiol laikomi vyriškais (85 proc. juose dirbančių asmenų yra vyrai), ir, savo ruožtu, jų atlyginimai didesni už mokamus moteriškais laikomuose sektoriuose (kur daugiau nei 70 proc. darbuotojų yra moterys); be to, kadangi apskritai daugiau moterų dirba žemesnio socialinio ir ekonominio statuso darbus ir tai taip pat kenkia jų pasitikėjimui ir savivarbai;
- U. kadangi dėl lyčių stereotipų darbo rinkoje iki šiol ribojamos moterų galimybės patekti į kai kuriuos sektorius, pvz., į inžinerijos, gaisrų gesinimo, gamybos, statybų, dailidystės, mechanikos, technikos ir mokslo bei naujų technologijų sektorius; antra vertus, ribojamos ir vyrų galimybės patekti į vaikų priežiūros sektorius (pribuvėjų, auklėtojų ir t. t.);
- V. kadangi išsamiau informuojant apie darbo vietas darbo rinkoje būtų galima pagerinti galimybes pasinaudoti visais profesinio mokymo kursais;
- W. kadangi lyčių stereotipų pasekmės neigiamos ir darbo rinkoje taip prisidedama prie profesijų padalijimo pagal lytis ir, savo ruožtu, prie didėjančio vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo;
- X. kadangi 2010 m. moterys ES toliau uždirbo vidutiniškai maždaug 16 proc. mažiau negu tą patį darbą dirbantys vyrai ir kadangi darbo užmokesčio skirtumas valstybėse narėse skiriasi ir 2011 m. kai kuriose iš jų vidutiniškai viršijo 22 proc.; kadangi, nors šio darbo užmokesčio skirtumo priežastys įvairios ir sudėtingos, dažnai jas lemia lyčių stereotipai ir tai, kad moterys matomos tik atliekančiomis joms priskirtą tradicinį vaidmenį;
- Y. kadangi, kalbant apie darbo ir asmeninio gyvenimo derinimą, vadinamąjį lankstų darbą ir darbą ne visą darbo dieną dirbančių moterų skaičius apskritai neproporcingai didelis ir tai rodo, jog šiandien tebėra gajus tradicinis įsitikinimas, kad pagrindinė moters atsakomybė yra rūpintis šeima – taip jos verčiamos dirbti ne visą darbo dieną pagal lankstų grafiką arba terminuotą darbą, taip pat ribojamos jų galimybės darbo rinkoje ir galimybės būti skatinamoms;
- Z. kadangi dėl moters karjeros pertraukų jai išėjus motinystės ar vaiko priežiūros atostogų didėja vyrų ir moterų darbo užmokesčio bei pensijų dydžio skirtumas;

Ekonominių ir politinių sprendimų priėmimas

- AA. kadangi, remiantis Komisijos 2011 m. atliktu tyrimu, stambiausių Europos Sąjungos biržinių bendrovių valdybose 2012 m. moterys sudarė 14 proc. narių ir tai rodo, kad egzistuoja vadinamosios stiklo lubos, dėl kurių moterims sunku užsitikrinti aukščiausias vadovaujamas pareigas ir vienodas galimybes būti skatinamoms;
- AB. kadangi, nors pastaraisiais metais matyti tam tikras pagerėjimas, moterys toliau nepakankamai dalyvauja priimančias politinius sprendimus vietos, nacionaliniu ir ES lygmenimis; kadangi moterų skaičius nacionalinėse vyriausybėse ir parlamentuose padidėjo nuo 21 proc. 2004 m. iki 23 proc. 2009 m., o moterų skaičius Europos Parlamente padidėjo nuo 30 proc. 2004 m. iki 35 proc. 2009 m.;
- AC. kadangi lyčių stereotipai ir seksizmas tebėra dažnas reiškinys tiek politinius, tiek ekonominius sprendimus priimančiose institucijose, jose reguliariai susiduriama su seksistinių užuominų ir priekabiavimo atvejais, įskaitant tam tikrų formų seksualinį priekabiavimą ir smurtą prieš moteris;
- AD. kadangi lyčių stereotipai turi būti panaikinti, ypač bendrovių, kur daugumą vadovaujamyjū postų užima vyrai, lygmeniu, nes dėl jų prisidedama prie jaunų moterų siekių ribojimo ir moterys mažiau linksta siekti aukščiausio lygio postų, susijusių su finansinių, ekonominių ir politinių sprendimų priėmimu viešojoje ir privačiojoje sferose;

2013 m. kovo 12 d., antradienis

ES veiksmi

1. pažymi, kad daroma absoliučiai nepakankama pažanga ES ir įvairių vyriausybių išsipareigojimų, priimtų pagal Pekino veiksmų platformą, vykdymo srityje, ir pažymi, kad būtini nauji rodikliai lyčių stereotipų srityje ir analitinės ES lygmens ataskaitos, bei ragina Europos lyčių lygybės institutą spręsti šį klausimą;
2. pažymi, kad, nors ES išsipareigojusi užtikrinti lyčių lygybę, tebesama spragų, susijusių su teisės aktais, pagal kuriuos būtų užtikrintas moterų nediskriminavimas ir lyčių lygybė socialinio draudimo, švietimo ir žiniasklaidos, užimtumo ir darbo užmokesčio srityse; pabrėžia, kad būtina pažangiau įgyvendinti galiojančius šių sričių teisės aktus ir rengti naujus; ragina Komisiją įtraukti lyčių lygybės klausimą į visų sričių politiką, nes taip padidėtų Europos darbo jėgos potencialas;
3. ragina Komisiją ir valstybes nares veiksmingai panaudoti Europos socialinio fondo (ESF) lėšas ilgalaikėms strategijoms, kad moterys galėtų daugiau sužinoti apie darbo rinkos sektorius, kuriuose dėl lyčių stereotipų moterims nepakankamai atstovaujama, ir kad jie taptų joms patrauklesni; mano, kad strategijos turėtų apimti pozityvius veiksmus, mokymąsi visą gyvenimą ir aktyvų mergaičių raginimą rinktis studijas srityse, kurios tradiciškai nėra laikomos moteriškomis, pvz., informacinių technologijų ar mechanikos, ir pagal jas turėtų būti remiamos darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros užtikrinimo priemonės vyrams ir moterims;
4. ragina Komisiją remti valstybių narių priemones, kuriomis siekiama šalinti stereotipus ir skatinti stereotipų nevaržomą prieigą prie švietimo ir užimtumo visiems;
5. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti tvirtą ilgalaikę paramą šiuo metu įgyvendinamai „Daphne“ programai ir būsimei Teisių ir pilietybės programai, kaip kovos su smurtu prieš moteris, taip pat su lyčių stereotipais priemonėms;
6. ragina Komisiją ir valstybes nares kurti strategijas, kuriomis būtų kovojama su pagrindinėmis moterų diskriminacijos ir smurto prieš moteris priežastimis, persisunkusiomis stereotipais ir lyčių nelygybe, pradedant lyčių stereotipų griovimu;

Žiniasklaida ir kultūra

7. atkreipia dėmesį į tai, kad ypatinga problema yra lyčių stereotipų įtraukimas į reklamą, kuri rodoma per vaikams skirtas televizijos programas, taip pat šių stereotipų įtraukimas į šias programas, nes tai potencialiai veikia lyčių socializaciją, o vėliau ir vaikų savęs suvokimą, jų šeimos narių ir išorinio pasaulio suvokimą; pabrėžia, kad svarbu riboti lyčių stereotipų poveikį vaikams – galbūt mokyklose rengiant kritiško požiūrio į žiniasklaidoje pateikiamą informaciją pamokas;
8. pabrėžia, kad į lyčių aspekto integravimo procesą svarbu įtraukti ir berniukus, todėl primygtinai ragina mokant rengti specialias pratybas, siekiant berniukus išsamiau informuoti apie stereotipus;
9. pabrėžia, kad reklamose dažnai siunčiamas įvairiais lyčių stereotipais pagrįstas diskriminacinis ir (arba) orumą žeminantis signalas ir kad taip trikdomas lyčių lygybės strategijų įgyvendinimas; ragina Komisiją, valstybes nares, pilietinę visuomenę ir reklamos savireguliacijos įstaigas tvirtai bendradarbiauti siekiant kovoti su tokia praktika, pirmiausia naudojant veiksmingas priemones, kuriomis būtų užtikrinta pagarba žmogaus orumui, taip pat sąžininga rinkodara ir reklama;
10. taip pat pažymi, kad reklama gali būti veiksminga priemonė stereotipams paneigti ir su jais kovoti, kad tai svertas kovoje su rasizmu, seksizmu ir diskriminacija ir kad ji itin svarbi šiandienos daugiakultūre bendruomenėse; ragina Komisiją, valstybes nares ir reklamos specialistus stiprinti mokomąją ir šviečiamąją veiklą, kaip būdą stereotipams įveikti, kovoti su diskriminacija ir lyčių lygybei skatinti, ypač pradedant nuo ankstyvo amžiaus; pirmiausia ragina valstybes nares pradėti ir plėtoti glaudų bendradarbiavimą su šiuo metu veikiančiomis švietimo įstaigomis rinkodaros, komunikacijos ir reklamos srityse ir taip padėti užtikrinti tinkamą būsimosios šio sektoriaus darbo jėgos ugdymą;
11. pabrėžia, kad nacionaliniuose reklamos standartų komitetuose ir savireguliacijoje bei reguliavimo įstaigose būtina rengti specialius kursus lyčių stereotipų žiniasklaidoje klausimais, siekiant išsamiau informuoti apie neigiamą su lytimi susijusių diskriminacinių vaizdų per televiziją, internete, taip pat per rinkodaros ir reklamos kampanijas įtaką;

2013 m. kovo 12 d., antradienis

12. ragina ES rengti informavimo skatinimo kampanijas visoje ES, per kurias būtų raginama visiškai netoleruoti seksistinių užgauliojimų ar žeminančio moterų ir mergaičių vaizdavimo žiniasklaidoje;
13. ragina ES ir jos valstybes nares kartu su žiniasklaidos specialistais rengti mokymus ir imtis sąmoningumo ugdymo veiksmų, kurie būtų susiję su žalingu lyčių stereotipų poveikiu ir gerąja praktika šioje srityje;
14. pabrėžia, kad svarbu taip skatinti pateikti moters įvaizdį, kad būtų gerbiamas moters orumas, ir kovoti su įsisenėjusiais lyčių stereotipais, ypač su paplitusiais žeminančiais vaizdais, kartu visapusiškai gerbiant žodžio laisvę ir spaudos laisvę;
15. ragina ES ir jos valstybes nares imtis konkrečių veiksmų siekiant įgyvendinti Europos Parlamento 1997 m. rugsėjo 16 d. rezoliuciją dėl moterų diskriminacijos reklamoje ⁽¹⁾;
16. ragina Komisiją padėti valstybėms narėms kovoti su mergaičių seksualizacija ne tik renkant reikiamus duomenis, skatinant gerąją praktiką ir rengiant informavimo kampanijas, bet ir finansiškai remiant priemones, kurių imamasi valstybėse narėse, pirmiausia su seksualizacija ir smurtu prieš moteris ir mergaites kovojančias moterų organizacijas;
17. ragina valstybes nares įgyvendinti pozityvių veiksmų priemones siekiant užtikrinti, kad daugiau moterų turėtų galimybę atlikti vadovaujamas pareigas – įskaitant aukščiausias vadovaujamas pareigas – žiniasklaidoje;
18. ragina valstybes nares atlikti mokslinius tyrimus ir kaupti palyginamus duomenis, susijusius su moterimis ir žiniasklaida, taip pat su specifinėms grupėms, pvz., neigalių ar etninėms mažumoms, priklausančių moterų, vaizdavimu;

Švietimas ir mokymas

19. pabrėžia, kad pradinėse ir vidurinėse mokyklose, taip pat aukštojo mokslo įstaigose būtina rengti specialius karjeros orientavimo kursus siekiant informuoti jaunimą apie neigiamas lyčių stereotipų pasekmes ir paraginti juos studijuoti dalykus ir siekti karjeros tose srityse, kurios praeityje tipiška laikytos vyriškomis ar moteriškomis; ragina remti bet kokius veiksmus, kuriais siekiama riboti lyčių stereotipų plitimą tarp mažų vaikų;
20. pabrėžia, jog svarbu skatinti moterų ir vyrų lygybę nuo labai ankstyvo amžiaus, kad būtų veiksmingai kovojama su stereotipais, diskriminacija ir smurtu lyties pagrindu – taip pat ir mokyklose mokant to, kas išdėstyta Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje ir Europos žmogaus teisių chartijoje;
21. pabrėžia, kad būtinos švietimo/mokymo programos, kuriomis ypatingas dėmesys būtų skiriamas lyčių lygybei, pagarbai kitam, jaunimo tarpusavio pagarbai, pagarbiam seksualumui ir visų formų smurto atmetimui, taip pat svarbu, kad šie dalykai būtų dėstomi pedagogams;
22. pabrėžia, kad mokyklose būtinas lyčių aspekto integravimo procesas, ir todėl ragina mokyklas rengti sąmoningumo ugdymo pratybas ir praktines pratybas, skirtas lyčių lygybei skatinti, ir įtraukti jas į akademinės programos;
23. pabrėžia būtinybę rengti ir organizuoti mokymus mokytojams, mokyklų direktoriams, vyresniesiems mokytojams ir kitiems vaikų švietime dalyvaujantiems asmenims, kad jiems būtų prieinamos visos priemonės, būtinos kovoti su stereotipais lyties pagrindu ir lyčių lygybei skatinti;
24. pažymi, kad, nors dauguma ES šalių vykdo lyčių lygybės politiką aukštojo mokslo srityje, beveik visa politika ir projektai skirti merginoms; todėl ragina valstybes nares rengti bendras nacionalines kovos su lyčių stereotipais strategijas ir iniciatyvas aukštojo mokslo srityje, kurios būtų skirtos vaikinams;
25. ragina tinkamai rengti formaliojo švietimo ir savišvietos sektorių mokytojus ir instruktorius rengiant būtinus mokymus moterų/mergaičių ir vyrų/berniukų lygybės, taip pat įvairaus pobūdžio su tuo susijusio piktnaudžiavimo ir seksualinio smurto atpažinimo bei reagavimo į jį srityje;

⁽¹⁾ OL C 304, 1997 10 6, p. 60.

2013 m. kovo 12 d., antradienis

26. pabrėžia, kad būtina formuoti politiką, kuria ypatingas dėmesys būtų skiriamas lyčių stereotipų griovimui nuo labai ankstyvo amžiaus ir mokytojų ir mokinių sąmoningumo ugdymui, taip pat skatinamas ir remiamas merginų ir vaikų karjeros įvairinimas;
27. ragina ES ir valstybes nares imtis aktyvios politikos, pagal kurią būtų užtikrinama, kad mažumų grupėms ir migrantų bendruomenėms priklausančios mergaitės turėtų galimybę įgyti išsilavinimą ir pasinaudoti švietimo sistema;
28. ragina valstybes nares įvertinti mokomųjų dalykų programas ir mokyklinių vadovėlių turinį siekiant juos reformuoti taip, kad lyčių klausimai į visą mokomąją medžiagą būtų įtraukiami kaip kompleksinė tema tiek lyčių stereotipų šalinimo, tiek moterų indėlio į istoriją, literatūrą, meną ir kitas sritis ir jų vaidmens šiose srityse matomumo didinimo požiūriais – taip pat ir ankstyviausiais mokyklos metais;
29. ragina ES skatinti Europos dimensiją švietimo srityje, pvz., užtikrinant, kad dalijimasis gerąja praktika lyčių lygybės klausimais būtų mokomoji priemonė, ir vystant bei renkant su visais švietimo aspektais nacionaliniu ir ES lygmenimis susijusią statistiką pagal lytį;
30. ragina ES į visas vertinimo programas, kuriomis siekiama įvertinti švietimo kokybę Europos mokyklose, įtraukti kiekybinius ir kokybinius lyčių lygybės rodiklius;

Darbo rinka

31. atkreipia dėmesį į didėjantį susirūpinimą dėl neigiamos lyčių stereotipų įtakos vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumui, kuris siekia 16,4 proc., ir ragina Komisiją ir valstybes nares rengiant naują politiką atsižvelgti į šį klausimą;
32. pabrėžia, kad, remiantis turimais duomenimis, už moterų įgytą kvalifikaciją ir patirtį finansiškai atlyginama menkiau negu už vyrų – iš dalies todėl, kad moterų užimtumas tradiciškai buvo laikomas papildančiu šeimos pajamas; šis faktas labai prisidėjo prie skirtingo vyrų ir moterų darbo užmokesčio atsiradimo ir išlikimo;
33. pabrėžia, jog būtina imtis informavimo skatinimo veiksmų, siekiant informuoti darbdavius ir darbuotojus apie lyčių stereotipų, vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo ir jų įsidarbinimo galimybių skirtumo ryšį, informuoti kitas visuomenės suinteresuotąsias šalis, kad dėl lyčių stereotipų ribojamos moterų galimybės darbo rinkoje ir jų privačiame gyvenime, skatinti didesnę skaidrumą viešosiose ir privačiosiose įmonėse ir tarnybose ir užtikrinti vienodą užmokestį už vienodą ir lygiavertį darbą;
34. ragina valstybes nares peržiūrėti profesijų ir darbo vietų, kuriose vyrauja moterys, darbo užmokesčio sistemas siekiant griauti lyčių stereotipus, kuriais grindžiama darbo užmokesčio skirtumo problema; ragina valstybes nares, darbdavius ir profesinių sąjungų judėjimus parengti ir įgyvendinti praktiškas konkrečias darbo vertinimo priemones, skirtas padėti nustatyti lygiavertį darbą ir taip užtikrinti vienodą darbo užmokestį vyrams ir moterims;
35. primygtinai ragina valstybes nares formuoti politiką, pagal kurią visoje Europoje būtų užtikrinta daugiau dirbantiems tėvams prieinamų nebrangių aukštos kokybės vaikų priežiūros įstaigų, ir padėti kurti sistemas, kad įmonėse dirbantys tėvai galėtų derinti savo šeiminių ir profesinių gyvenimą – pirmiausia remiant įmonių kuriamas vaikų priežiūros paslaugas ir jų nuolatinį teikimą; taip pat ragina valstybes nares gerinti kitų kategorijų išlaikytiniams (vyresnio amžiaus asmenims, neįgaliesiems, asmenims, kuriems reikalinga pagalba) skirtų priežiūros įstaigų užtikrinimą ir taip skatinti moteris aktyviai dalyvauti darbo rinkoje derinant darbą ir asmeninį gyvenimą;
36. ragina Komisiją ir valstybes nares sudaryti lanksčias galimybes dirbti ir numatyti tinkamas vaikų priežiūros atostogų formas tiek vyrams, tiek moterims;
37. pabrėžia, kad lyčių stereotipai turi tendenciją savaime realizuotis ir kad moterims nesuteikus galimybės įrodyti sau pačioms, joms niekada nepavyks įveikti kliūčių, trukdančių joms siekti savo tikslo;
38. ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti moterų verslumą ir savisamdąs programas užtikrinant tinkamus mokymus, finansavimą ir paramą;

2013 m. kovo 12 d., antradienis

39. primena Komisijai, kad vyresnio amžiaus moterys ypač nukenčia dėl vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo, kadangi tai paveikia ir pensijas, o todėl padidėja rizika, kad pensinio amžiaus sulaukusi moteris nuolat patirs didžiulį skurdą;

40. pažymi, jog tikimybė, kad pensinio amžiaus sulaukusios vyresnio amžiaus moterys patirs skurdą padidės pradėjus taikyti naująsias ES pensijų taisykles; todėl pabrėžia, kad svarbu nepritarti jokiems Baltojoje knygoje pateiktiems pakeitimams, dėl kurių padidėtų vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas;

41. ragina Komisiją įvertinti, kaip įgyvendinama ES direktyva dėl seksualinio priekabiavimo darbe, ir parengti trūkumų ir iššūkių ataskaitą, siekiant griežtinti valstybių narių teisės aktus ir priemones;

Ekonominių ir politinių sprendimų priėmimas

42. atkreipia dėmesį į tai, kad 2009 m. moterų skaičius nacionalinėse vyriausybėse siekė 23 proc., ir pritaria, kad būtų pradėtos taikyti privalomos kvotos, siekiant padidinti moterų skaičių nacionalinėse vyriausybėse ir parlamentuose – taip pat regionų ir savivaldybių lygmeniu – bei ES institucijose; be to, ragina pradėti rengti sąmoningumo ir skatinamąsias kampanijas, per kurias moterys būtų raginamos būti politiškai aktyvesnėmis ir kandidatuoti į vietas ar nacionalines valdžios institucijas;

43. primena, kad 2014 m. vyksiantys Europos Parlamento rinkimai, po kurių bus skiriama kita Komisija ir kandidatai į aukščiausius ES postus, yra galimybė pasistūmėti link paritetinės demokratijos ES lygmeniu ir ES būti pavyzdžiu šioje srityje;

44. ragina valstybes nares remti lygybę ir kaip savo kandidatus Europos Komisijos nario pareigoms užimti pasiūlyti moterį ir vyrą; ragina paskirtąjį Komisijos pirmininką sudarant Komisiją siekti užtikrinti lygybę; ragina dabartinę Komisiją viešai remti šią procedūrą;

45. primena, kad 2010 m. Europoje moterys sudarė tik 12 proc. valdybų narių; pritaria Komisijos siekiui nustatyti privalomas kvotas moterims, kurios užimtų atsakingus postus didžiausiose biržinėse bendrovėse;

Kiti veiksmai

46. ragina valstybes nares iš naujo įvertinti savo požiūrį į vyrus ir moteris darbo rinkoje ir į priemones, kuriomis darbuotojams leidžiama derinti darbą ir šeiminių gyvenimą, kadangi dėl stereotipų gali padidėti profesinė segregacija ir vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumas;

47. skatina valstybes nares įgyvendinant baudžiamąją politiką prioritetą teikti kovai su smurtu prieš moteris; todėl ragina valstybes nares šiuo tikslu vystyti jų teisminių institucijų ir nacionalinių policijos pajėgų savitarpio bendradarbiavimą ir keistis gerąja praktika;

48. pabrėžia, kad būtina kovoti su visų formų smurtu prieš moteris; ragina Komisiją ir valstybes nares imtis suderintų veiksmų, įskaitant visuomenės sąmoningumo didinimo ir informavimo kampanijas smurto dėl lyties tema, taip pat strategijas, kuriomis būtų siekiama keisti su moterimis susijusius socialinius stereotipus, naudojant švietimo ir žiniasklaidos priemones, ir skatina keistis gerąja praktika; pakartoja, kad būtina dirbti ir su aukomis, ir su agresoriais, siekiant užtikrinti didesnę pastarųjų sąmoningumą ir padėti pakeisti stereotipus ir visuomenės nustatytus įsitikinimus, skatinančius ilgalaikį sąlygų, kuriomis kyla šio pobūdžio smurtas, įsigalėjimą ir taikstymąsi su juo;

49. ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti lyčių lygybę ir moterų įgalinimą – taip pat ir rengiant informavimo kampanijas, kurių metu būtų išsamiai nušviečiamas moterų vaidmuo ir jų dalyvavimas politinėje, ekonominėje, visuomenės, sporto, sveikatos, meno, mokslo sričių veikloje ir visais kitais visuomenės lygmenimis;

50. mano, kad būtinos nacionalinio ir ES lygmens teisėkūros ir su teisėkūra nesusijusios priemonės, skirtos stereotipams įveikti ir darbo užmokesčio skirtumui panaikinti, moterų dalyvavimui sektoriuose, kuriuose dominuoja vyrai, stiprinti ir moterų įgūdžių ir ekonominės veiklos rezultatų darbo vietoje pripažinimui skatinti, kad būtų įveikta horizontalioji ir vertikali atskirtis ir padidintas moterų skaičius politikos ir verslo pasaulio sprendimų priėmimo organuose;

2013 m. kovo 12 d., antradienis

51. ragina Komisiją ir valstybes nares imtis ryžtingų politinių veiksmų siekiant kovoti su lyčių stereotipais ir skatinti vyrus vienodai dalintis su moterimis namų ir vaikų priežiūros pareigas, ypač skatinant vyrus eiti vaiko priežiūros ir tėvystės atostogų – taip bus sustiprintos jų, kaip tėvų, teisės, užtikrinta didesnė moterų ir vyrų lygybė ir tinkamiau pasidalintos su šeima ir namų ūkiu susijusios pareigos bei sustiprintos moterų galimybės visapusiškai dalyvauti darbo rinkoje; taip pat ragina valstybes nares įtikinti darbdavius priimti šeimoms palankias priemones;

52. ragina Komisiją ir valstybių narių nacionalines vyriausybes paraginti atlikti daugiau mokslinių vadovavimosi lyčių stereotipais tyrimų ir toliau rinkti statistinius duomenis apie lyčių stereotipus kuriant atitinkamus vadovavimosi lyčių stereotipais rodiklius;

53. primena Komisijai, kad lyčių lygybės principas įtvirtintas Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 23 straipsnyje;

54. ragina Komisiją ir valstybes nares remti vyrų ir moterų potencialą verstis įvairiomis profesijomis siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi darbo rinkos reikalavimų ir kad abiejų lyčių atstovai turėtų vienodas galimybes;

55. ragina Komisiją kovoti su visų formų smurtu prieš moteris, jų diskriminacija ir joms taikomais stereotipais, kad jos galėtų visapusiškai naudotis savo žmogaus teisėmis;

56. ragina Komisiją skubiai paraginti valstybes nares vykdyti įsipareigojimus, priimtus pagal Europos lyčių lygybės paktą;

57. ragina Europos lyčių lygybės institutą ir įvairius nacionalinius lyčių lygybės institutus toliau skatinti mokslinius lyčių stereotipų pagrindinių priežasčių atsiradimo ir stereotipų poveikio lyčių lygybei tyrimus ir pabrėžia, kad svarbu keistis naujomis idėjomis ir atlikti mokslinius geriausios praktikos tyrimus siekiant valstybėse narėse ir ES institucijose panaikinti lyčių stereotipus;

58. primena Komisijai Parlamento 2008 m. rugsėjo 3 d. rezoliuciją dėl to, kaip rinkodara ir reklama neigiamai paveikia lyčių lygybę, ir ragina ją įgyvendinti šioje rezoliucijoje pateiktas rekomendacijas;

59. ragina ES ir jos valstybes nares vykdyti informavimo skatinimo, šviečiamąsias ir mokomąsias kampanijas siekiant kovoti su diskriminacinėmis kultūros normomis ir spręsti klausimą dėl paplitusių seksistinių stereotipų ir socialinės stigmatizacijos, dėl kurių įteisinamas ir ilgam įtvirtinamas smurtas prieš moteris, taip pat užtikrinti, kad nebūtų galimybių pateisinti smurto papročiais, tradicijomis ar religiniais sumetimais;

60. ragina ES ir jos valstybes nares skatinti dalytis gerais modeliais, sudaryti palankias sąlygas valstybių narių savitarpio mokymuisi ir numatyti galimybes finansuoti ES lygmens ir nacionalines kampanijas, kuriomis būtų siekiama panaikinti lyčių stereotipus;

61. ragina ES užpildyti esamas ES teisės akty, susijusių su diskriminacija dėl rasės ir lyties, taikymo srities spragas ir siūlyti naujus teisės aktus, skirtus moterų ir vyrų lygybei švietimo ir žiniasklaidos srityse užtikrinti;

62. ragina ES ir jos valstybes nares parengti apsaugos priemones (skirti ombudsmenus ar kurti žiniasklaidos priežiūros institucijas, kuriose dirbtų lyčių lygybės specialistai) siekiant užtikrinti, kad į darbo elgesio kodeksus būtų įtrauktas lyčių lygybės aspektas ir kad šių kodeksų būtų laikomasi, taip pat kad prireikus visuomenė galėtų teikti skundus;

o

o o

63. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai bei valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.